

Andrzej Michałowski

Zgromadzenie Generalne Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków ICOMOS

Ochrona Zabytków 37/4 (147), 305

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ZGROMADZENIE GENERALNE MIĘDZYNARODOWEJ RADY OCHRONY ZABYTEKÓW ICOMOS

W dniach 11–18 maja 1984 r. w Rostoku i Dreźnie odbyło się VII Zgromadzenie Generalne Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków ICOMOS i sympozjum na temat: „Zabytki i zespoły zabytkowe — ich udział w określaniu tożsamości kulturowej”.

Obrady toczyły się w trzech grupach roboczych:

I. Oddziaływanie zabytków i ich zespołów na środowisko miejskie i wiejskie,

II. Zabytki i ich zespoły a życie współczesne,

III. Prace nad zachowaniem zabytków i wpływ tych prac na utrzymanie tożsamości kulturowej.

W VII Zgromadzeniu Generalnym ICOMOS wzięły udział delegacje z ok. 40 krajów świata. Wyłoniono nowe władze ICOMOS: prezydentem ICOMOS wybrano ponownie Michela Parent (Francja), wiceprezydentami zostali: Maxwell Bourke (Australia), Roberto di Stefano (Włochy), Jonas Glenza (ZSRR), Augusto da Silva Telles (Brazylia) i Ann Webster Smith (USA), sekretarzem generalnym wybrano ponownie Abdela-ziz Daoulafli (Tunis), skarbnikiem Jorge O. Gazaneo (Argentyna). W skład Komitetu Wykonawczego wszedł przedstawiciel Polski prof. dr Krzysztof Pawłowski.

Końcowym akcentem prac VII Zgromadzenia Generalnego ICOMOS było uchwalenie *Deklaracji*, w opracowaniu której uczestniczył, jako przedstawiciel Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS, doc. dr A. Gruszecki. W uchwalonej *Deklaracji* wyrażono przekonanie, że działalność na polu ochrony kulturowego dziedzictwa ludzkości, z samej swej natury, służy światowemu pokojowi. W *Deklaracji* przekazano apel do osób odpowiedzialnych za przyszłość ludzkości, aby podejmowały działania na rzecz ochrony światowego pokoju i bezpieczeństwa, rozbrojenia i odprężenia. ICOMOS zwrócił się do wszystkich ludzi o poparcie tej idei, tak aby mogła ona wszędzie zatriumfować, a w szczególności tam, gdzie niebezpieczeństwo lokalnego konfliktu i wojny nuklearnej grozi zagładą całej ludzkości i dziełom jej kultury. ICOMOS potępił zniszczenia i grabież, a także nielegalny obrót dobrami kultury oraz wszystkie czyny, które mogą narazić na niebezpieczeństwo dziedzictwo kulturowe ludzkości.

ICOMOS podkreślił rolę zabytków i miejsc zabytkowych w tożsamości kulturowej, która jednoczy wszystkie narody, wzmacnia wzajemne zaufanie, przyjaźń i współpracę pomiędzy narodami.

Ważnym akcentem było ogłoszenie laureatem nagrody ICOMOS i wyróżnienie medalem im. Piero Gazzoli prof. dra Stanisława Lorentza oraz przemówienie prezydenta ICOMOS Michela Parent o zasługach laureata dla międzynarodowej ochrony zabytków. W imieniu laureata podziękował i odebrał nagrodę prof. dr K. Pawłowski.

Polski Komitet Narodowy brał żywy udział w pracach VII Zgromadzenia Generalnego ICOMOS i w towarzyszącym mu sympozjum. Delegacja Komitetu liczyła 16 osób: prezes K. Pawłowski, wiceprezes A. Gruszecki, wiceprezes B. Rymaszcwski, sekretarz A. Michałowski, M. Arsyński, J. Bogdanowski, O. Czerner, W. Domasłowski, J. Frazik, W. Kalinowski, H. Kondziela, M. Kornecki, L. Majdecki, J. Stankiewicz, A. Tomaszewski, T. Zarębska. Ponadto w kongresie wzięli udział: T. Polak — sekretarz generalny Grupy Roboczej Krajów Socjalistycznych ds. Konserwacji Zabytków Historii, Kultury i Muzealiów oraz Lech Krzyżanowski — członek tej Grupy.

Polski Komitet Narodowy ICOMOS, dzięki przygotowanej publikacji w językach angielskim i francuskim pt. *Problemy dziedzictwa kulturowego i tożsamości kulturowej w Polsce*, mógł przedstawić poglądy swych członków, gdyż organizatorzy nie zapewnili możliwości wygłoszenia wszystkich zgłoszonych referatów. Publikacja zawiera następujące materiały uszeregowane według grup tematycznych:

Temat I. *Środowisko miejskie i wiejskie*

Krzysztof Pawłowski i Janusz Stępkowski: *Rola planowania przestrzennego w programowaniu ochrony dziedzictwa kulturowego i jej integracji z ochroną przyrody.*

Elżbieta Baniukiewicz: *Zasady ewidencjonowania parków i ogrodów historycznych.*

Tadeusz Swat: *Systemy ewidencji cmentarzy w Polsce.*

Marek Konopka: *Dokumentacja archeologiczna w Polsce.*

Temat II. *Życie współczesne*
Jerzy Frycz: *Rekonstrukcja zabytków architektury.*

Wojciech Kalinowski: *Współczesne funkcje a historyczna struktura zespołów zabytkowych.*

Longin Majdecki: *Metody wykorzystania zabytkowych obiektów architektury krajobrazu dla potrzeb współczesnych.*

Henryk Kondziela: *Adaptacja zabytkowych obiektów do współczesnych potrzeb muzealnych.*

Temat III. *Działalność konserwatorska*

Bohdan Rymaszcwski: *Miasto jako symbol tożsamości narodowej.*

Andrzej Gruszecki: *Tożsamość kulturowa i narodowa a ochrona fortyfikacji obcych w Polsce.*

Andrzej Michałowski: *Spoleczne uwarunkowania utrzymania historycznych miast w Polsce.*

Janusz Bogdanowski: *Znaczenie krajobrazu zabytkowego a tożsamość kulturowa.*

Marian Kornecki: *Problem tożsamości i rewaloryzacji krajobrazu kulturowego wsi.*

Jerzy Stankiewicz: *Konflikty między doktryną konserwatorską a świadomością tożsamości kulturowej i społecznej.*

Teresa Zarębska i Józef Frazik: *O system edukacji dla ochrony tożsamości kulturowej środowiska.*

Wśród uczestników sympozjum rozprowadzono 500 egzemplarzy publikacji.

Ustanowienie przez Polski Komitet Narodowy ICOMOS wspólnie z Ministerstwem Kultury i Sztuki międzynarodowej nagrody im. Jana Zachwatowicza spotkało się z dobrym przyjęciem ze strony Zgromadzenia Generalnego. Nagroda im. J. Zachwatowicza przyznawana będzie corocznie absolwentom wyższych uczelni za najlepsze prace dyplomowe z zakresu ochrony zabytków. Laureatom stworzona zostanie możliwość dwutygodniowego pobytu w Polsce według programu ustalonego i realizowanego zgodnie z ich zainteresowaniami.

W trakcie pobytu w NRD uczestnicy Zgromadzenia Ogólnego mogli zapoznać się również z pracami i osiągnięciami konserwatorów niemieckich. Gospodarze mówili także o udziale konserwatorów polskich w pracach na terenie NRD (Sans Souci i inne).

Andrzej Michałowski